Контрольный экземпляр

Масее а мехкий пролетарешь, вIошагIехета!

СВЕТ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз • ШИНАРА, 6 июнь, 1978 шу. • № 66 (5866). • Мах 2 нех.

Пятилетка кхаьл шера план — 7 октября!

ВорхI бетта план кхоачашъяьй

«Пехьабусараш бешан бе болх» ялха девзаргIа шерра социалистически яьх йоаржаьнча Вознесенски газобетонийн завода болхлоца лер гIоло-доаха кхаьзагема , толамаш доах питилетка кхоаларгIа шера. Цкъа бутт дIабахийтабан цар паччахьлехен планн тIаьнца социалистически декларацийн дикка тIеэнкоачаш ца ешаш. Уж кхаьсьсиин толамашца доахча хьинарг тIаьнца социалистически яьхь хьалха латташ я Боязанийн Александр Михайлович, Бирюкилов Мазмила Бинер кирте латтаяь компрессорийн комбайнерийн установкийн коллективашца Чурков Владимир Пальча кулгалдечу товаро-бедаьн участка болхлоьн. Цар мах а доаргIа хьахоа кхоачашъ паччахьлехен план.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

Волжски автозавода чубоагIа Грозненски специализированни автоцентра коллективе тоаме кхоачашдеш я тIаьнца декларацийн. Цкъа бутт дIабахийташ цо паччахьлехен плана дикка тIеэнкоачаш ца еш. Уж толамаш доахча хьинарг тIаьнца социалистически яьхь хьалхаьн латташ я Боязанийн Александр Михайлович, Бирюкилов Мазмила Бинер кирте латтаяь компрессорийн комбайнерийн установкийн коллективашца Чурков Владимир Пальча кулгалдечу товаро-бедаьн участка болхлоьн. Цар мах а доаргIа хьахоа кхоачашъ паччахьлехен план.

Ум кхаьсьсиин толамашца доахча кхаьстта дика болх я беш хьалхаьнца социалистически яьхь хьалха латташ я Боязанийн Александр Михайлович, Бирюкилов Мазмила Бинер кирте латтаяь компрессорийн комбайнерийн установкийн коллективашца Чурков Владимир Пальча кулгалдечу товаро-бедаьн участка болхлоьн. Цар мах а доаргIа хьахоа кхоачашъ паччахьлехен план.

Паччахьлехен планал совгIа продукций мехьала кхаьлгIа, бедаьл, электроэнергия, кIмйола материаллаш кхоачаргIа шера планнгIа лаьрхIаьчуьнца. Цкъа бутт дIабахийтабан пачхьалехенга 93 эзар сом кхоаьдъ. Кхаьсьсиин оьсарле лиьхьара задаьн 107,5 процент кхоачашъяьй цо. Из лаьхьара хотагIа кийчъяьй планал совгIа ара мел хийца продукци.

Ум кхаьсьсиин толамашца доахача кхаьстта дика болх я беш хьалхаьнца социалистически яьхь хьалха латташ я Боязанийн Александр Михайлович, Бирюкилов Мазмила Бинер кирте латтаяь компрессорийн комбайнерийн установкийн коллективашца Чурков Владимир Пальча кулгалдечу товаро-бедаьн участка болхлоьн. Цар мах а доаргIа хьахоа кхоачашъ паччахьлехен план.

Цуьнца газоин бензин арахецара ворхI бетта план 24 мае кхоачашъяьй цар. ХIаьнгIелла август бетта календарийн ваьнчийн, хотарш тоймаш газоин бензин. Еклы газ кийчъяра ах шера плана 25 мае кхоачашъ я еш, планал совгIа врачийнгIа миллионаш кубически метр еклы газ. Продукци мехьала яккаьра ахе бетта план 102,7 процент кхоачашъяьй. Эндмех совгIа мехьала яьхьхьаьгIа 113 эзар сом мах бола тайп-тайпара продукци.

ТIАДОАГIАЧА ШЕРА КАЛЕНДАРАГIА

ИнтелгIа пятилетка хьалхарча кхаьл шера план СССР керда Конституци тIаьнца, цу дузаьч дента кхаьрачарна яьх дIайолаьнна Горкевичийн бурув тоьара балхий управление коллективе толамаш кхоачашъ ше тIаьнца социалистически декларацийн. Иттаннаьн пятилетка болленга доаг цо плана совгIа текхаьл 5400 метр бурув.

Пятилетка кхаьл шера лаьмнаш ухх шера 7 октябрга кхоачашъяра шерра социалистически яьх йоаржаьнца цкъийолча бригаднца хIаьнлелье тодаьнца кхоачашъяьй шоаш тIаьнца лехьаьнца. Царех я буьрозой начальникашца Попов Владимир Иванович, Мадиев Солтан Дагаевич, Лорсанов Солтанбек Ширванович кирте латтаяь коллективашца. ХIаьнлелье бурув тоьара хьаьн шера план кхоачашъ я ешаш. ТIадоагIачу шера хотагIа кхаьлет пар.

И. ЯЛИЕВА сурт.

ЦIЕНА ДУ ОАСАР

ПIаьнгIа йолча хаьна тIаьра сахьвахьх бозза пайда я эзаш сагара бинаьнгIа тодаьнца ваьнчийн лаьтта тIе совгIа хаьш лелаьрашца. 26 гектар мерца ца ешаш, тIаьнца 340 гектар севоллаьнна оасар 245 бахьанийн ушъ.

Оасар деш я бригадин я. Белграда оьсарогIа хьаьжеч комунист Умалатов Эдиш корта лаьттина пIаьнгIа бригада болхлоьнца. Юьхьара лаьрхIаьчу 12 — 15 гектар севоллаьнна пийдх я еш оасар ду цар тIаьра дайнаьнна, планан 8 гектар болчх. Эшешотта юьхьа йуьржачу яьхь хьалха я Ямаева Тамарас, Рожкова Айжанс кулгалдечаш. Юьхьара лаьрхIаьчу 35 — 40 гектара тIе шеверн дикен оасар даьа царех тIаьра эсенос хIаьнаьс.

ПоарIаьнца кхоьсьсин доаттабеча, кулгалдаьнна ечи доькъа даьхьа лоаш механизаторашца Наевев Абдурашидна а, Гушев Алаудина а, Ахмадов ТIаьуса а. Деш я нормаш 120 — 130 процент кхоачашъ царех тIаьра.

Шекара севоллаьте даьхьа а хIаьна сиина дика Iчнал я деш оаьа лорхI тIаьра гектара тIаьра 350 центнер ух я ешаш царгIачьяьнгIа 11,5 эзар тонн мерца оьлаш доаха, плана 8 эзар тонн йолчх.

А. МЕЖИДОВ,
Урус-Мартановски районна Ленинийн ордена Сталинан совхозан хиттерча агроном.

ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГ

ПIаьчъя даттар бахьан доаьш лиьста тIаьнгIа оасарг баьнна. Уж кхаьнкара шекъьр пIаьхьара беррина терзи тIе бахьийн кхаьстаьнна бе «Лермонтовийн» совхозе кхаьш лелаьрашца.

Оасар деш 2 механизированийн отрядан 2 бригадеьн я. Царех я механизированийн я бригадеьнца хьаьжеч ешаш ю. Дика хьаьжеч ерригачу коллективашца. Комсомолеьнца Чагаев Имранна кулгалдечу шоллагIча механизированийн я. Цо шекара севоллаьнна пийдх я еш 195 гектара тIе оасар даьа кхаьнаьс. Цар сиина уж балхаьнна тоьаьнна дIаьнгу комсомолеьнца Арсанукаев Хьусена, Махмудов Мухьмада кулгалдечу бригадин болхлоьнца а. Кхаьстта бе оасара даьхьаьнна цаьнна Лорсанов Мовсара, Сайдулаев Мите, Асхабова Маргиса.

Шоай декларех лаьрхIаьнна болх бена даьхьа толамаш белхаьнна. Цар сиина даьхьаьнна Цар бIаьрахь, карара кара тела вымпел ду. Балхе нормаш 150 процент кхоачашъ я—ший оасар чекхдаьлъхачоь аьлиен соагIа 40 сом ахчан премий ю.

А. САРСАРОВ,
Ахчой-Мартановски районна «Лермонтовский» совхозан партийна секретарь.

ДЕРРИГА КИЙЧА ХИЛА ДЕЗА ХЬУВКЪАМ ЧУЭЦАРА

Дика хьувкъаьш латт кай республика колхозийн совхозийн ахчанна гурахьа дIаьдийна хиина ка бола яьхь. Кастта чуьца доаладерзо из ворхIа-лама механизаторашца. Из болх сеьлен дIаьген чекъбаьккъера интенсийн методех хьаьрзаьла яьлат чуьцара оттаьлаш цаьнгIа тIе.

Техника мел дика кийчъяьй хьаьжеч ешаш бутт больхуьн статуьрадеьнна оттаьлча сеоаьхо. Ялат чуьцана комбайнех республике тIоаьла болх бе кийча 91 процент я. Еррига комбайнашца тоьаьнна гурахьа лаьрхIаьнна 97. Урус-Мартановски — 95 процент.

Дуьхьа хIама дIаьнаьх ялат чуьцана даьхьа лоаьшъ хурийола кхибола техника тоьаьн яьхьа я.

Йоаьлла болчх жигаьет 86 процент я 670 болх хIаьболабе кийча ч. Уж 90 процент тоьаьнна Ачхой-Мартановски, Назрановски, Сунженски, Шелковский районашца.

КIн-марса мехьане

ДУКХАЛГА ХЬЕЖЖА ДИКАЛ А ХИЛА ЕЗА

«ЗНАНИЕ» ОБЩЕСТВА ПЛЕНУМЕРА

— Лекционени пропагандаш ваханчаш ю тоаьра ре хезарехь боьха соцаьмо цІяьхьа а хьалъте хьалгІо идеологическе болх эргабьыкъеш тобаре КПСС Центральни Комитет хаьнн бонкеш ган хилар, — ялыар хух делошка КПСС обкома политическе дешаре Царгіа чаккъыьшкаьн «Знание» обществе Нохч-Гіалгіай органе ЖУ-ре IV пленуме доклад йьхьа кун правленте председатель Р. П. Дзуберайн.

— СССР кердаьн Конституцие тІаьнгІий еррига сонолла пІатоомийн республикашца, ну дахьье дерригача тоьрженственни заседание материалашкъ пропаганда ярца дукхаьнеккеа дедаьрни дейна йоьл хьалгІо пленум линнаьчуа тІегІаьнгІ тІе бутт бинчаьлг. Ц1у хьаьа кердаьн Конституцие тІаьнгІий еррига сонолла пІатоомийн республикашца, ну дахьье дерригача ранкьо проект йийкамуш тІеьаьгІа Нохч-Гіалгіай АССР-ер а, Февраль бетта БЛКСМ XVIII съезда хьаьгІ. Цига в, хІаьта ишта Сибирьгеннан Гаьмарча Малийоьлан районашца ваьа волиен а КПСС ЦК Генеральни секретарь, СССР Ленахьаьрчу Совета Президиумна Председателен воьнчьота Леонид Ильична Брежневна дахьье хьаьмалла, «ХІаьмта ваьгІ-ткеш» «Хьалийнаьдилар» аьхьа но ядаььна кижиишан вай мехкарна берригачу хьаьгІагІаьнгІ дегаш айдо ца ІеШ дуоно общественостца а терам тІаьвар.

Вай республика социально-экономически дегІаьйо а лерра бонхьаьна лоархІаьнг-хурьн дуоно ца боьлдаш, горда Грозне хІама хьаьхьоала ниаьш дегІаьдоладаьрг хетаьь чаккъыьшкаьн Ілмаш конференце реконденцаш а.

Тхьо шу хьаьлла «Знание» обществе республикаьнгА организацин 1,5 эзар сагІе литтаьш цкеа 7 эзар лекци кинаьш кинаьлле, хІаьнз ХІу чуйоагІа 12,5 эзар сагІе юкъе воьа 703 юкъхьаьнгІа организацие. Соьхка цар йийшиий 4,4 миллион сагІе а болаш 90 эзар лекци, 50 эзар соагІа беседа хьаьг.

Ишта, дегІаьдиьхий кьмаьрг а ЛюксаьмаШ а, ДІедаьхьа ЧІера 284 ІІІІма-производственни экономически конференцаш — 856, тематически сийрнаьш — 1299, лекторнаьш кинолекторийн—1083, семинарнаьш — 530.

Лекционни белгІа доьла дикаьрдаьш хьаьхьеха ца Іеш ю гІаьнахь віаьштІехьоьвкъачаьнг ювислоийтІа цІенкаьнга кхоьмаьдаьрдаьш а боьлдаьлдаьхь КПСС ЦК соцаьм тІа. Керла ДУКХАЛГА дар лекцей дуккалгІа хьежжа цар дикал айьйеш а да йьнеед ну тІе. Ит белгІгІа уш да лекцей тематика а чулоацаш а кхаьчаьнг, лекторийн кадрашца кьорхІаьчаьнг, дІа-юва вийсьечу, цирка хІетаьчаьнг лучу гІалгІаьн дуьнйеттарца. ХІаьта Нохч-ГІалгІай правленте президиум а районан организацийн правленеш а ну дикаьнгА ювхьмадарца организацийн де довзІе ноьхостаьл ян.

Къьхьегаьна коллективашкарца хьаьуучча яьнжаьлгІа лекционни пропагандина плана ровьаьнг ала віаьштІехьоьвкъаьрг ях хьалхе гІалгІаьн талмастен тессин дитар саьнна лаьрхІа доьгІа. Оьшта хьаьгІий из доьш белхьаьлгІаьнг тайпаьр сетадаьр лекционта мерер меттеЛ лхе шеьрагА кхечьчьа планированин ювнаьа эргІоьаьнгА. Ишта гІулаьк оттадойн тематическе кинаьь лаьн, цунца дукхаьгІа ваьх чулаца йьнг цунгІа ваьй, йоьх докладнеха.

ХІаьта лекционни пропагандаьна перспективнаьш планированин е болабеннаьй Октябрьскин Шелковской районашка. 1978—79 шерашке цар белхьа оьмат еррига гІаьнна районашка дІаьдоьржаьрг болаш я.

РеспубликаьнгА организацие правленте президиумо вийг тІаьхьоьвкъ ХІаьта лоьнгА лекций идейно-теоретически чулоацаш тоьбара хьаьчьаьчь III пленумо ялдийкар кхочушдеьнг. Уьх шерра мерг бетта президиум ладийгІар Надтеречни районан организацие правленте оттаьгІа, бІаьчча хьаьийаьчь цуьн болх ю на хьаьар бетта а доькхьаьнг.

Цу дакъье цІьяьхьа дика органоаьнгА хиннаьг Ленинскин районе организацие я. Дукхаьгіа ТІаьнгІ-ГІалгІаьн ваьхьаьнгА организацийн болх, лекцийн ресмендацийн еггІа, лекторийта методическе новьхьоьл лелга шерагІа, мисьодолладаь. Цох ялыар, ювхьмадарца, цар организацие правленте председатель, Грозненсий механаьтА институтан доктента Н. ПІ. Шаьрвановна. Цунна цхьаьна шоьй балха доьла кхочачьобаьдаьрг а хьаьхьеьаьр но. Цхьаьа лекцийн ешараьн шоьнг а хиннаьг ну гІулаьнна «лаьтта» кийбеьнна а хьоалмаьбоьлаьн знанеш волаш, доьх мийса довзІаьн, ахьар по. Болаш ба районе лекторийн ювой коллективе ХІетІаьнгІа а ГІалгІаьн ваьхьо оьа боьца кулгІаьнг.

— ЦаргІ районо хьаьхьегаьнгА хьоалмаьбоьлаьнгА ваьхьаьнгА ваьхьаьнгА ваьхь

БОЯХ ТОАБАРА ДОЛА КЕРДАДАРАШ

Производстве эффективности бөлзе дикаля лаҳҳьара тіекха хлаҳкіна къоъсан лоаттабеча Нохч-ГІалгіай химическин заводе боҳлолна дукха балхаш ду арахеца продукци дукхаг1а, хиҳагІа, діаддар кіезнигІа долаш хьийтара. Цудухьа беттагара беттаго дикаг1а хуо дохкаш дола къаъьчаш толамиш. Соннхарчух 27 процент дукхаг1а арахец заводе коллективе хлаъъа эйна товарашш. Керди арахеца йолаьйл пластассин изделеш, хіамашш кіенкъ средство, хоа-карта эшен бытовой химен товарашш. Талоьл дьаттаг йайла а эшин керда арахеца йолаьйл техническ гІулакх діаьуьйтіарна тоҳхьарйл дьатта метта кіезнигІа йінш йола Сингтина. Цох хьалха болзаьн Іалькьата бокхча йайда боьл, хіама ьаьча генгрий дьаттана метта діаьйтіарна йінш болаш я ш, арахецна продукце дикиа лох а па йолайташ. Сингтина а еттан уьх шера химанде кийчьйл 145 тонн оагоф. Лекн бесаркаш арахецна чіоеІа эшан дола талоьл дьатта 180 тонн, 120 тонн коача хаучьин кийчьерта.

Уьх шера февраль бетта заводе болх бе йолаьйгІар пластассин керда производство. Мий бетта проектаГІа арахеца лаьрхіа хиина продукци арахеца йолаьлер ухъаш. Цу производстве хьаьр шушнитна, балонкина, банкаатта тІеехьа пластассин крышкаш, пластассин сеткаш, кадаш, кьийла продукци. Из бахьна иьна чіоеІа хоаттаве дина діаьуьйтіа ш я. Цар хьаттаг дизза кхочаьнгдар тІегІертта къоъсан лоаттабеча заводе коллективе лаьрІаьг уьх шера ах миллион пластассин наделенш арахеца.

Діаьдахьа шерашкарчуьа дикка дукхагІа арахец лекарасочи продукци. Кхиьчетел соахха арахецца хиначуьл 32 процент дукхагІа арахец ях уьх шера.

Дукха ха йоацнаш реконструкци ийй стекловарин производстана. Цо ІаштІехьайтар арахеца цуьнан ма1-ах миллион дукхагІа хилійта, ненаьр ньчьлаьнна бен бен ийдіа 108 эзар сом тІаьлеттіа.

Керамически плиташ менашта тІаьлеташ йола писта арахецара производстве шер а ш, реконструкци ийй. Хьалха цин цехе арахецца хиина бесарин, оагоф шерех цхьа арахецца хиначуьл дукхагІа продукци цхьа арахеца. Вон дах хьалха ваьа, товарашш кийчо мучьа-ІаьйтІа. Цкиче-белкаш производстве керда болх бе йолаьйтІа суьн ма ишин бокхаг1а. Цо ІаштІехьайтар арахеца цуьнан ма1-ах миллион дукхагІа хилійта, ненаьр ньчьлаьнна бен бен ийдіа 108 эзар сом тІаьлеттіа.

Техническ прогресс яра дьаьхьа уьх балхаш царах предприятте коллективана бокхча пийла баьннаьй. Октябрьскин районе мел болча предприяттеца кокъе эгтара лаьхгІа я ш ду коллективе къаьсарна оьсарле. Алдесл 13,7 процент сихагІа дегІаьнна из дукхаьлга уьх тІехььарна цхьа шера. Заводе ара мел хіама продукци ньволаГІа хагоерх арахецца аттестаци ян я.

Уьх я хьм а мероприятеш чіка а йолаш къаьсаьчна химзавода болхлоьна тІеехьоьчаьлер пятилетка ахьалгІа шера плани тІаьййна социалистическин декларации. Продукци маьхьала яьхьара бинъ бетта плани тІеехьоьчаьлер а ш, планаГІа лаьрІаьчу совгІа маьхьала йьхьхьар цар 26 эзар сома маьхьа тайп-тайнара продукци. Хьалха эшш товарашш арахецца заданн а 101 процент хіоттаьйнйр, Планан совгІа арахецца, итташ наьрш соийй маьхьа уьх товарашш. Къаьсаьчна оьсарле лаьхьара заданн 3,4 процент тІеехьоьчаьлер а ш, ю-сихьхьара чоагІа кийчьйл планна совгІа ара мел хіама химическин продукци. Арахецца продукцета діаБола мах лаьхьарах дуьхьала бич бетта производствена бен пайда 112 эзар сом да.

Шо-оагІа хьхиина дах уьх товаранаш. Керттерадар да коллектива къаьсаьчна хіоттаьйна ІаштІехьа а бокхьхьа хьинар хіо ю деш къаьсаьчна боллдоьна шоай торонехь кхочаьнгн бизза пайда ййбар. Царех ве бишче-дина къаьсаьчна толамаш доаьшш вона аппаратчик А. И. Смирнов, шихтай состьавщик З. Товсултанов, кхы дукхха барам а. Хіама боллаГІа эт шера календаргІа къаьсаьчаш ба уьх.

Б. КОСТОЕВ.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ИНТЕРГАЦИ ЛЕЛАШ Х

ОПЫТИ ІИЛМЕИ ВІАШАГІТЕХАЧА

Пхийтта шу совгІа лаьхьнаьр социалистическин меттигІ Іилмин академеина актуальнаьн фундаментальнаьн проблемашна цхьаьн къаьсаьчарна шоай нисаш ІаьвашагІтеха. Цхьана гІулаьхьан лелаьдерах хьаьхьнарг аналитическаьхьа, цуьн лаьхьа эффективность хилар — кІезнигІу интеллектуальнин материальнин лІаьдодар, сихагІа лел Іилма тохкаьнан, къаьстта лаьрІаьнедар, хаькьхьна результаташ практикана юкъе кхуьх.

Цхьана гІулаьхьан лелаьдера программа чулоа физика, химия, биология, физиология, историе, экономика лаьрІаьнегІара проблемаш. Из е вон хоалин болзаш дола программа кхочаьнгьна дикъа лоаг «Дубна» ІилмаГІа йоацаш ший лоІаьнера хІама.

КІезнна ю лаьрдечча тохкаьмаш лаьрІаьнг кхьнбоаьнна эффект луш мотиГнан. Мах-болзен Европе лаьттан чкъера цхьаьн гІулаьхьан лелаьдаро тоьро хьийтар пайдаьнна оагоІаьнаш, эгтара хьалха межнародьчин кІоРа, тешаьнна лоаг. Іоьхьа опытах пайда а ийна, социалистическин меттиГ Іилмаьнна мотт агача эоьнаьна тайп-тайнара гІишлоьл хьаьлеш Іилмаьнате дукха средствашш кхоа йінш хьийтарг1она сейсмическин районашна чакхъьььнхьаьнгІ.

Кийчьйл дукхха пайдаьне оагІонаш болна полимерашта пайдаьна болх балдаьл — нейронаш тахнар, артериальн гипертонин хьаьхьлагара стрессий лаьрхІам.

«Нейрофизиологин лаьхьхьарчуьа первин деятельностера», проблемагІа хьоачашдеш да къаьсаьчна доаннаш клиникашта пайдаьна болх балдаьл — нейронаш тахнар, артериальн гипертонин хьаьхьлагара стрессий лаьрхІам.

Теоретическ физикина лаьрІаьнна йола массаьн Іилмин результат еннай Польше паритетин хьесапе хьаьнна кіз болча магнитин ирменйн лоаг1а температурайн дуьнен хьаьхьнера къаьсаьчна лабораторе.

Планетарин геофизика, молекуларин биологи, седкьйл физикин эволюции — хала да та-хьал дукхаьна оагІонашна социалистическин меттиГ Іилмаьсна цхьан гІулаьхьан лелаьдера сферашта чу да довгІаьна фундаментальнин тохкаьмаш даьхьа ІІи яхьна.

Таххьаьча шерашка ПНР, СССР, ГДР болх бе йолаьнна социалистическин меттиГ кхоьнна Іилмий кадраш хьаьлийнкаьн лаьхьхьара йола кхоъ дуьнен хьаьхьаьта къаьсаьр центр. Хьаьнна общественнин Іилмаьнта йола Дубна хьаьхьаьта къаьсаьр информационин система. Іилмий академий институтаьнна ІаштІехьаьлаш я массеьн базовин лабораторе. Кьоьстаьнна проблемай даьхьаьрча цхьан дечча баьхьаьнна уьхьаьа толкиаьнгІ ду хьаьнгІ программаьсе я.

1971 шера тІаьййна цхьаьн гІулаьхьан лелаьдер дІаьхо кІоарІаьрен эгалаьхьна тоьдарех а СЭВ членаш долчо меттиГ социалистическин экономическ интеграци дегІаьнна-ра комплексин программа белгалъьхьа проблемашн хьаьгІатаеча дикъа лоаг1 академическин Іилмий учреждениеш. Уьхьа пренципиальнаьн кереллар — хьаьлаьнна оттаьлаьдехьарнин хьаьнарарашн, духьььнн ду шин меттиГ доаьнчьарна хІама дан, хоаьн дечча тайнара, царех ерриГна социалистическин меттиГнна пайда эн. Иштта, масала, ГДР-ден СССР-ден специалистаьнна кійчьйл ю кхьйолаьлайна болзаш болча электростанца пийдаьна долгор 23 процентн аьлаьстоьвергн арахецара діаьодар 6—9 процента кІоде торо хьийй, тарГІолн МГД ютна 600 киловаьтт ньо бола энергоблок хьаьрг техникин кеда обрлаьнна, нетаьл хоррозе лоарадаьр методаш. Іортбаьхьана зе дечча тІаьнаьцца къоьсан доаттабера ший керда постиндустриальн кІезнигІ долаш хьалха болзаьнна доаьрІаьнна долаш дешаьн.

Экономическ сайна, иштта Іилма-техническ а интеграце кіййле я ийнна а оагІонаш пайдаьнна хургдолаш йінш гарта дахьаьрг къаьсаьчаьн бекьаьрг принципаьнна йіхьна болзаьн даьрг. Масала, фордий бистонкарна зоне йідь тоьхьаьнна — атмосфера, форди, хьаьтаьн — энергетическ взаимодействие тоьхьаьнна дешта Іалькьата-толгаьне а, оопт хіна ешш а, йолхьий материальн расходаш е ешш а да. Уьх токкаьнна ду «Дубен океан бовзара» программаГІа [illegible] ГДР болхьа опыт я йідь гонаьхьа взаимодействие экспериментальн тоьхьаьнна даьра даьхьа. ПНР ду йистой зоне форда таьГІенна эрсина генерация трансформаци яра болхьий, СССР Іомпю тоьрубелитностера литодинамикин процессаш, НРБ кхочаьнгу хіна кІалхара океанологическ балхаш.

Социалистическ меттиГ опыт, техника, Іилма школаш ІаштІехьара торо хьийтай ІаштІехьара шерашка массеьх болхьа дуьнен хьаьхьаьта къаьсаьр экспериментаьн ц: «Шелонг Черноморе—73—74», «Либитово — 74—76», «Кямчия — 77».

Новосибирске (СССР АН Сибирски отделение) тІаьнаьцца мышленин катализаторашта ю координационин центр Ухьана ІаштІехьа дуьнен тІе кхьаьхьухьаьн лаьдуьйІаьн БагІаьрен ирзаш тІеэлаьсаьнна. Ноьна ГІулаьхьан дина ІаьхьатІебен дийцар пирех ІІаьрен.

Цу сайрене даьаьь лоаьдан хиначуьл дуьнена пала хаттарваьр дар сайре діаьхьоьн болчарга, станкие болаьча пала кхъьра атеистическ болх тоабара предложеньн ютьа а болаьйІар, ІаьрІаьр хьаьхьаьнна тІеэлаьсаьнна художественин самодеятельностто доьхьа концерт оттаьдар шина хиначарна.

Е. ФАРИНЕВА.

НАЬХА САКХЕТАМ АЙБУ

Атеистическ тешаьн лаьна дукха мероприятеш ю Дубочин хьана станцерна культуре ШІагІа. Юртахоьна еман тІеэц атеизмах йола тематическ сайренаш, лекцеш, беседаш, гойтара агиташ, атеизма уголокаш.

Дукха ха йоацаш уьхьа кхочаьнгар «Идеология къъьра къоьсан дикъ» ийна тамех дола арГІаьнера лелхьара кхуьнна. Цу документаьн лидуьтІа бахьнехь ваьх хьалъйІна ар ярь бІаь сагІ чуоьлаш йола культура ІІІен зрительнин зал. Журнала бІаь сагІуьн хетаьн ар уьх хаттарваьн: «Массеьн а линнаьйІ ная даьдьаьх тешаьн?», «Сийле карарийин да ІІІиннаьх», «КІалдеьсн дьиг», «Къаьхьатана да саг сийй».

Цу темеех лаьна къаьнаьлаш ахьр мотттеерна къъьра школа ІІІ лъехьарочна А. Г. Кузьминас, Л. Ф. Ушаковс, Т. Г. Евтеевас, «Путь к коммунизму» ІІІаьрг хьаьхьаьнна ІІІеэлаьсаьнна ІІІ художественин самодеятельностто доьхьа концерт оттаьдар шина хиначарна.

Е. ФАРИНЕВА.

ПИРОПЛАЗМИДОЗЕХ ЛОРАДЕ ХЬАЙБАШ

ДьаьсІаьнкаьрча фашкаргаьна ДІа-хоа телаш пироплазмидозан лаьрарш ийй республика ІІІолдина шера даьрг а я хьайбаш лоладеча дуьнхьара боьлаьмашна кІаьн а ешш, ю ІІІеэлаьсаьнна ІІІ ІІІолдина шера даьрг а я.

Баьхьа, лаьІеаьнкаьрча фашкаргаьна доаттабеча хьовсин ветстеценаьстаьн дукха мероприятеш чаьхйоьхьан ІІІлар бахьан доаьн республика боьлаьмашна кІаьн а ешш, а хьайбаш лоладеча дуьнхьара боьлаьмашна кІаьн а ІІІеэлаьсаьнна ІІІ а ю ІІІолдина экономическ зе деш а я.

ХІаьнз лентгара ІІІ массаьз доьхьа дукхагІа ІІІоаьхьуьн латтаьр. Ер я фашкаргаьна ІІІоаьй болх сихагІа ІІІаьболаьр ка. Цудухьа, доаьхьана фашкаргаьна дукхьаьра обработка ярь кіййбаьн бен ветстеценаьстаьн ІІІ фермашкаьрча хьайбаьн лелаьдерашн.

Ветеринарин специалистаьнна дукхьа мегаьрашн, ветеринарин служба дика ІІІаьтІехьаьнна-ча, фашкаргаьна дуьхьала кан-хьинаьхьа доаьхьана обработка ешш. Цо ІІІаьрг ІІІаьнна ІІІ ІІІаьнна ІІІ ІІІаьнна ІІІ

Дунеан дунеьлар

АПН корреспонденташа хоамаш ду

СОЦИАЛИЗМА ИДЕЙЯ ТІАОЗАРА НИЗ

Капиталистически паччахьалхенаш идеологически службашлгенна кегі а, средташ а дІаДахІитдаа Сийлахь-Йоккъа-ча, Октябрьскае социалистическае революцие дІаБоталаг социалистическае дегІаЗагаш иньА Африкаца мегаробташ бан яхаче уйлаца ца тІегІаваРа. Социализм хьалхара советски опытах тешам боаЬе тІейІаІаг цитатаЗ пропаганда а. Амма, кинаш яхьаха бесса, кулг ду хьалхьаЗхьаргІа малх хьалдаргбаш.

Бешна Хьалха Республика алхьа массеран шу хьалда мехаРа яьнинаш политическа а экономическа а цІий мукъаІгІа дІетІаахара наьхьа тІе, мукъаЗнинаш неокоЗониализма, бергалех. ЦхьаБаЗкъа, дуккъаЗна областаца хІаЗалеьа да даьхь толамаш кьайдаьхьа бІиг болаш дац. Бешна прогресса кертгера бахьанех цаІ аа хьалха яхаРа хьалх тоаЗаЗр, политическа а общественна а структура хьаЗр — тІема ре волюционнем правительство Бешна хьалха революце Партиг дуьна тІа ягтара хьалхарчу болхлоЗ ахархоЗ паччахьалхен Советски Мехка йоккъа опытах найда яьа тІегІадо хилар.

«Дедрига дуьна тІа хьалхьагаЗкІоІІа корда малх хьалхьаттаб, — аьдар Октябрьскей революцие ПНРВ ЦК творчески кепейсиен органо «ХьаЗрчІ» яьхьа журнало, —хьалха,цу сийдаца ЗаІнарашна ЗоаЬаЗ сага эксплуатаци ешаЗ хьаЗна сийлоЗца, система ЗаІтІаЗа ТІаЗоЗтаЗна низ ІоЗхьаЗ хьаргаЗна ІІ».

Къастта теркан тІаБоЗкІат Бешне Сийлаь-Йоккъаца Октябрь Дьхьа болхлоЗ партиг хьаЗра историца, КПСС яьхьаЗчех чурген политикаца, Бешна хьалха революце Партиг ца Уставах программаца, ПНРВ практическа Балкан ТешаЗ ду мехка политическеш кулгалЗчоЗ Советски Союза Коммунистическа партие Іоьаьча йоккъаЗ опытах хьхьаре а творчеш а пайда яьа тІегІаш хилара.

ПНРВ а бешнеш пролетариата а ергІаЗ эксплуатацие кІаЗлаЗхьтаЗна классийн обществе тІоьнИ а хьаЗка лаТте мехалаш империализмана, колониализма, неоколониализма ма ихьаЗта дуьхьле, лаьтта тІеІаІа мешаг хьалитІера, ергІаЗна талхьЗ варІІІтаЗ мукъаЗ баьхьан, социализма нийсан тІулаьх чаккдаьккара доЗтаЗбу къоьсам.

Котону.

А. ДЕВИТТ,
Н. ПОПОВ,
АПН собст. корр.

Ядерни герза керла тайшан хьаьг лерхьаш США ца тІеІаІа хьаьнаЗ дуьхьа а йьаЗр Англе прогрессивни общественнаьг ма ягтара дарех лерхьаЗ лоарХІ нейтронни бомба хьаьрбоаьнаш сеаьйІІІ ца ІІ. «ІІаІІІІІ хІаьнех ніІІІІІІ а хьуьлаьнаш ца хьаьнаш ніІІІІІІ

ЮРТАРЧА ШКОЛА ВАХАР

БЕХКТОКХАМ ЛАКХБУ ОАХА

Ше шийла уйла е, творчески кьаьгаге хьегаш болаш, кахаца вахен ноаз болаш хьаьнаЗ ца ІІ. ВаьнаЗ ЗаьнаЗ, кьаьстте лоарХІаЗна е тахан, ай мехка мах массаначьа уйла кхаЗчІІІ хьаьнхьаЗ хилаш, бІаьнаЗ, ІІІІІІ